

ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਜੈਨ ਅਤੇ ਹਰਨਰੇਸ਼ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਜੇ. ਜੇ.

ਰਾਜਿੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਮਹਿਤਾ ਅਤੇ ਹੋਰ- ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਰਿਕੇਸ਼ ਮਲਹੋਤਰਾ - ਜਵਾਬਦੇਹ

2019 ਦਾ FAO ਨੰ. 2256

ਮਾਰਚ 26, 2019

ਗਾਰਡੀਅਨ ਐਂਡ ਵਾਰਡਜ਼ ਐਕਟ, 1890—S.8, 12 ਅਤੇ 25—ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪਿਤਾ ਦੇ ਹਵਾਲੇ—ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ, ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ S.306 IPC ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਕਥਿਤ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ FIR ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਹ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਉਸ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਕਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ, ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 306 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਕਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

(ਪਰਾ ੬)

ਅਭਿਮਨਿਊ ਕਲਸੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ
ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਹਰਨਰੇਸ਼ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਜੇ.

(1) ਇਹ ਅਪੀਲ 03.12.2018 ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਗਾਰਡੀਅਨ ਜੱਜ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗਾਰਡੀਅਨ ਐਂਡ ਵਾਰਡਜ਼ ਐਕਟ, 1890 (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ 'ਐਕਟ') ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 8, 12 ਅਤੇ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਪਟੀਸ਼ਨ- ਰਿਕੇਸ਼ ਮਲਹੋਤਰਾ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਪਿਤਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਉਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

(2) ਸਾਰੇ ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਵੇਰਵਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ, ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਰਿਕੇਸ਼ ਮਲਹੋਤਰਾ ਦਾ ਵਿਆਹ 12.9.2005 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਅਤੇ 2 ਦੀ ਧੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੰ. 3 ਦੀ ਭੈਣ ਮਰਹੂਮ ਚੇਤਨਾ ਮਹਿਤਾ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਦੋ ਬੱਚੇ ਪੈਦਾ ਹੋਏ। ਚੇਤਨਾ ਮਹਿਤਾ ਨੇ 24.4.2014 ਨੂੰ ਆਤਮਹੱਤਿਆ ਕਰ ਲਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਸਬੰਧੀ ਐਫ.ਆਈ.ਆਰ. ਨੰ. 26 ਮਿਤੀ 25.4.2014 ਨੂੰ ਧਾਰਾ 306 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਅਧੀਨ ਪੁਲਿਸ ਥਾਣਾ ਡਵੀਜ਼ਨ ਨੰ.3, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ

ਗਈ ਸੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੂੰ ਉਸਦੇ ਖਿਲਾਫ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ, ਅਰਥਾਤ, ਧੀ-ਏਂਜਲ ਮਲਹੋਤਰਾ ਉਮਰ 9 ਸਾਲ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ-

ਅੰਸ਼ਮਨ ਮਲਹੋਤਰਾ ਉਮਰ 6 ਸਾਲ, ਜੋ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਵੱਲੋਂ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਾਨਾ-ਨਾਨੀ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਉਕਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਐਫਆਈਆਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ।

(3) ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਮਾਂ ਚੇਤਨਾ ਮਲਹੋਤਰਾ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਉਕਸਾਉਣ ਕਾਰਨ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰ ਲਈ ਸੀ; ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ; ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਪਰਵਰਿਸ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਸਨ।

(4) ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ 'ਤੇ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁੱਦੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ:-

1. ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨਾਬਾਲਗ ਧੀ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ? ਓ.ਪੀ.ਪੀ
2. ਕੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਓ.ਪੀ.ਆਰ
3. ਰਾਹਤ.

(5) ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ।

(6) ਅੰਕ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਜ਼ਿੰਮਾ ਜਵਾਬਦੇਹ 'ਤੇ ਸੀ ਕਿ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਆਰਡਰਬਲਯੂ-2 ਪੂਨਮ ਮਲਹੋਤਰਾ ਵਜੋਂ ਵੀ ਜਾਂਚਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਉਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਸ ਦੀ ਮਾਂ ਵੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਲਈ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਆਰ.1 ਤੋਂ ਆਰ.6 ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਸਕੂਲ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਘੱਟ ਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਦੁਆਰਾ ਵਧੀਆ ਸਿੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਆਪਣੇ ਨਾਨਾ-ਨਾਨੀ ਨਾਲ ਰਹਿਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਮਲ ਉਮਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੱਖ 'ਤੇ ਦੁਵਿਧਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸਿਰਫ ਕਿਉਂਕਿ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣ ਲਈ

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਾ 306 ਆਈਪੀਸੀ ਤਹਿਤ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਕਰਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਉਕਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਬਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਸਾਧਨ ਸਨ, ਫਿਰ ਵੀ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(7) ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਬੱਚੇ ਨਾਬਾਲਗ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਤੰਦਰੁਸਤੀ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਲਈ ਇੰਨੇ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬੁੱਢੇ ਨਾਨਾ-ਨਾਨੀ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਲਈ ਯੋਗ ਪਾਇਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

(8) ਕਿਉਂਕਿ ਧਿਰਾਂ ਅਤੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚੇ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਵਿਖੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੰਬੰਧੀ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 2 ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਪਤੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

(9) ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ (ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮਾਂ) ਦੀ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਲਈ ਉਕਸਾਉਣ ਲਈ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਉਸ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਇਹ ਗੱਲ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਿਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਲਈ ਉਕਸਾਇਆ ਸੀ। ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਜੇਕਰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੀ ਉਪਰੋਕਤ ਘਟਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸਤਾਉਂਦੀ ਰਹੇਗੀ। ਇਸ ਪੱਖ ਨੂੰ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਿੱਖਿਅਕ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ, ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(10) ਅਸੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਸੁਣੇ ਹਨ, ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲੀ।

(11) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਤੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ, ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਭਾਰਤੀ ਤਲਾਕ ਐਕਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਐਕਟ ਸਰਪ੍ਰਸਤਾਂ ਅਤੇ ਵਾਰਡਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੋਧਣ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 3 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਐਕਟ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਸ਼ਕਤੀ ਖੋਲ੍ਹਣ ਲਈ। ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਜਾਂ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 17 ਅਤੇ 19 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਉਕਤ ਉਪਬੰਧ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ:-

“17. ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ

ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਮਾਮਲਾ।- (1) ਕਿਸੇ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਜਾਂ ਘੋਸ਼ਣਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਅਦਾਲਤ, ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਉਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਨਾਬਾਲਗ ਅਧੀਨ ਹੈ, ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

(Harnaresh Singh Gill, J.)

ਇਸ ਗਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਉਮਰ, ਲਿੰਗ ਅਤੇ ਧਰਮ, ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਅਤੇ ਸਮਰੱਥਾ ਅਤੇ ਨਾਬਾਲਗ ਨਾਲ ਉਸਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ, ਇੱਛਾਵਾਂ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। , ਇੱਕ ਮ੍ਰਿਤਕ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਦਾ, ਅਤੇ ਨਾਬਾਲਗ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸਤਾਵਿਤ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੇ ਕੋਈ ਮੌਜੂਦਾ ਜਾਂ ਪਿਛਲੇ ਸਬੰਧ।

ਜੇਕਰ ਨਾਬਾਲਗ ਇੱਕ ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਤਰਜੀਹ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਪੁਰਾਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਉਸ ਤਰਜੀਹ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਇੱਛਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਜਾਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ।

XX XX XX

19. ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਗਾਰਡੀਅਨ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।- ਇਸ ਅਧਿਆਏ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ ਜਿਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਾਰਡ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਹੈ ਜਾਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰੇ ਜੋ ਸ਼ਾਦੀਸ਼ੁਦਾ ਔਰਤ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸਦਾ ਪਤੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਉਸਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਹੋਣ ਲਈ ਅਯੋਗ ਹੈ, ਜਾਂ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਦਾ ਜਿਸਦਾ ਪਿਤਾ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ , ਨਾਬਾਲਗ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਹੋਣ ਲਈ ਅਯੋਗ, ਜਾਂ ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਜਿਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਕੋਰਟ ਆਫ ਵਾਰਡਜ਼ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਹੈ।

(12) **ਰੋਜ਼ੀ ਜੈਕਬ ਬਨਾਮ ਜੈਕਬ ਏ. ਚੱਕਰਮੱਕਲ** ' ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਮਾਨਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ , ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਈ:-

“14. ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਗਾਰਡੀਅਨਜ਼ ਐਂਡ ਵਾਰਡਜ਼ ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 25 ਨਾ ਸਿਰਫ ਅਸਲ ਸਰੀਰਕ ਹਿਰਾਸਤ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੀ ਰਚਨਾਤਮਕ ਹਿਰਾਸਤ ਬਾਰੇ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਬਾਲਗ ਵਾਰਡ ਦੀ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੇ ਵਾਰਡ ਦੀ ਸਿਹਤ, ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਅੰਤ ਸਿੱਖਿਆ ਦੀ ਸਹੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਉਚਿਤ ਸੁਰੱਖਿਆ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਇਹ ਧਾਰਾ ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਸ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ. ਹਾਈਪਰ ਟੈਕਨੀਕਲਿਟੀਜ਼ ਨੂੰ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ

ਚਾਹੀਦੀ

ਆਪਣੇ ਵਾਰਡ ਪ੍ਰਤੀ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣਾ ਤਾਂ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਦੀ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ। ਜੇਕਰ ਤਲਾਕ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਅਜੀਤ ਉਰਫ਼ ਐਂਡਰਿਊ ਅਤੇ ਮਾਇਆ ਉਰਫ਼ ਮੈਰੀ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਗਾਰਡੀਅਨਜ਼ ਐਂਡ ਵਾਰਡਜ਼ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦਾ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਨਿਯੁਕਤ ਜਾਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 19 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ, ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ, ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਲਈ ਸੈਕਸ਼ਨ 25 ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣ ਦੀ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ। ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 25 ਅਧੀਨ ਪਤੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਯੋਗ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਤੱਥਾਂ ਜਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਮਹੇਸ਼ ਉਰਫ਼ ਬਾਮਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਤਲਾਕ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਸਦੀ ਹਿਰਾਸਤ, ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਢੁਕਵੇਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਇਕ ਹੋਰ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਦੇਣਾ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤਕ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਜੋ ਤਲਾਕ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਸਮਰੱਥ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਉਸਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਮੰਨੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਕੀ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਨੂੰ ਗਾਰਡੀਅਨਜ਼ ਐਂਡ ਵਾਰਡਜ਼ ਐਕਟ ਜਾਂ ਭਾਰਤੀ ਤਲਾਕ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜਾ ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ, "ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿਚਾਰ। ਇਹ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ", ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਤਲਾਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ। ਗਾਰਡੀਅਨਜ਼ ਐਂਡ ਵਾਰਡਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 25 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵੀ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਬੰਧਤ ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਿਯਤ ਵਿਵੇਕ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਾਰੇ ਨਿਆਂਇਕ ਵਿਵੇਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿੱਚ ਸਮਝਦਾਰੀ ਨਾਲ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੇਸ ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਣ

ਬਾਈਡਿੰਗ ਉਦਾਹਰਨਾਂ, ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦੋ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਤੱਥ ਘੱਟ ਹੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ-ਜੇਕਰ ਕਦੇ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਤੀ ਆਪਣੇ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਬਣਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ, ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨੂੰ ਥੋੜਾ ਬਹੁਤ ਵਿਆਪਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਕੁਝ ਗੁੰਮਰਾਹਕੁੰਨ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਧਾਨਿਕ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਸਲ ਮੂਲ ਦਾ ਪੂਰਾ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦਾ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 25 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਚਾਰ ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਹੋਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਬਣਦਾ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਾਬਾਲਗ ਦੀ ਭਲਾਈ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪਾਉਣਾ। ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਪੂਰੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਗੇ ਅਤੇ, ਜੇ ਲੋੜ ਪਵੇ, ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਹਿੱਤਾਂ ਅਤੇ ਅਨੰਦ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ। ਇਹ ਧਾਰਨਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਾਪਿਆਂ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਕੁਦਰਤੀ, ਨਿਰਸਵਾਰਥ ਪਿਆਰ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

(13) ਮੀਨਿਆ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਕੋਲ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਨਾਬਾਲਗ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਕਸਟਡੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਤਰਜੀਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਧਾਰਾ 306 ਆਈਪੀਸੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜੁਰਮ ਤੋਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਸਥਿਤੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਮਾਂ ਦੀ ਆਤਮ ਹੱਤਿਆ ਦੇ ਕਾਰਨ, ਮੌਤ ਵੱਲ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣੇ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਜੇ ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਾਨਾ-ਨਾਨੀ, ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਪਿਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੁਝ ਵੀ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਹੁਣ ਤੱਕ, ਬੱਚੇ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 11 ਸਾਲ ਅਤੇ 8 ਸਾਲ ਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਇਹ ਖੋਜ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਨੁਕਸ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਮਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦੇ ਅਸਲ ਕਾਰਨਾਂ ਬਾਰੇ ਵਧਦੀ ਉਮਰ ਅਤੇ ਸੱਚਾਈ ਦੇ ਉਭਰਨ ਦੇ ਨਾਲ, ਨਾਬਾਲਗ ਆਪਣੀ ਭਲਾਈ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਿਆਰ, ਸਨੇਹ ਅਤੇ ਦੇਖਭਾਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣਗੇ।

(14) ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਨੂੰ ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਜਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ, ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(15) ਇਸ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਰਿਤਕ੍ਰ ਰਿਸ਼ੀ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼

ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਗੁਲਜ਼ੇਬਾ